

Svar på interpellation (2016:22) av Erik Slottner (KD) om samhällsinformation till ensamkommande barn och ungdomar

Erik Slottner har ställt frågor till mig om majoritetens strategi för att se till att alla ensamkommande barn ska få fullgod information om svenska normer och värderingar, samt vilka åtgärder majoriteten kommer att vidta för att följa upp att barnen får denna information.

Det är min högsta ambition att Stockholms stad på bästa möjliga sätt ska välkomna de barn som kommer till Sverige utan vårdnadshavare. Stockholm ska vara en stad som står upp för mänskliga rättigheter och allas lika värde. Barn som kommer hit har olika bakgrund och erfarenheter och deras behov kan se olika ut. Alla barn har dock rätt till att erhålla kunskap om normer, värderingar och rättigheter och få en god introduktion till det svenska samhället.

Ensamkommande barn som kommer till Stockholm placeras antingen i ett familjehem eller på ett hvb- eller stödboende. Familjehemmen rekryteras av Stockholms stad, i vissa fall i samarbete med privata konsultföretag och i vissa fall utifrån en anknytning till barnet. De hvb- och stödboenden som staden använder sig av drivs antingen av staden själv, av ett upphandlat företag eller av ett företag som staden sluter ett individuellt avtal med.

För att säkerställa att varje barn som tas emot i Stockholms stad ges en god samhällsin introduktion krävs att staden har olika angreppssätt utifrån respektive boende- och regiform.

Staden har sedan många år tillbaka ett gediget introduktionsprogram för boenden som drivs i egen regi. Varje barn har en kontaktperson, som har det övergripande ansvaret för att se till att barnet får information om samhället, utbildning i samlevnadsfrågor samt har kännedom om vilka rättigheter och skyldigheter som finns i Sverige. Varje boende har regelbundna husmöten där frågor kring delaktighet och medbestämde diskuteras, boendena har en handbok i hur man kan arbeta kring samlevnadsfrågor och varje barn ska också besöka en ungdomsmottagning.

Upphandlade verksamheter styrs genom ett förfrågningsunderlag, och staden behöver därför i dessa ställa krav på att samhällsintroduktion ingår i boendets verksamhet. Majoriteten har nyligen för första gången genomfört en särskild upphandling av boendeplatser för ensamkommande barn, och i den upphandlingen ställdes tydliga krav på att boendena ska medverka till att barnen ges introduktion i samhället. När en placering görs utifrån ett individuellt avtal kan krav ställas på introduktionsinsatser i de enskilda avtal som tecknas.

Socialtjänsten är alltid skyldig att utreda och godkänna de familjer som ska användas som jour- och familjehem, oavsett om rekryteringen görs i samarbete med en konsultfirma. De familjer som godkänns ska ges utbildning för sitt uppdrag och kontinuerligt stöd och handledning kopplat till en placering. Under våren har socialnämnden tagit fram ett särskilt koncept för de som önskar bli jourhem åt ensamkommande barn under asylprövningstiden, med en utbildning som särskilt fokuserar på ensamkommande barns behov.

Utöver dessa övergripande verktyg för att säkerställa en god samhällsintroduktion för ensamkommande barn behöver socialtjänsten också för varje enskilt barn peka ut vilka behov just det barnet har och följa upp att dessa tillgodoses genom placeringen. Dessa krav ska uttryckas i en vårdplan och hur de ska tillgodoses ska konkretiseras i en genomförandeplan. Detta gäller oavsett boende- och regiform.

Beroende på boende- och regiform behöver också uppföljning ske på olika sätt. Stadens egna boenden följs upp genom tertialrapporter och verksamhetsberättelser i det integrerade ledningssystemet. Upphandlade verksamheter följs upp kontinuerligt utifrån de avtal som sluts och jour- och familjehem följs upp genom stadens familjevårdsinspektörer och i förekommande fall i dialog med konsultfirmorna. Därtill ska varje enskilt barn följas upp utifrån den vårdplan som upprättats, och ett övervägande av vården ska göras minst var sjätte månad.

Slottner frågar hur jag anser att staden ska agera om boenden brister i att ge samhällsintroduktion till ensamkommande barn. Om ett boende eller en familj brister i sitt uppdrag bör såklart socialtjänsten överväga om placeringen kan fortgå. Ett övervägande av vården ska som tidigare nämnt göras var sjätte månad, men om uppgifter framkommer som tyder på att barnet inte får sina behov tillgodosedda kan ytterligare prövningar av placeringen göras. Om boendet är upphandlat och brister på ett övergripande plan kan det också finnas skäl för uppsägning av avtalet.

krävs tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Det är också IVO som gör inspektioner och i förekommande fall beslutar att dra in tillståndet. Det är således inte kommunen som avgör om ett boende får drivas eller inte. IVOs tillsyn är viktig för att säkerställa att boenden håller god kvalitet, och de boenden som inte uppfyller kraven för tillstånd ska också bli av med det.

Att ge de barn som kommit till Sverige utan sina vårdnadshavare ett gott mottagande är oerhört viktigt, och i det ligger att också ge en god introduktion till det svenska samhället. Som jag redogjort för ovan har staden och den rödgrönrosa majoriteten en tydlig strategi för hur detta ska säkerställas. Jag tror dock att vi ständigt behöver diskutera och ompröva strategin för att se att den har önskad effekt.

Stockholm den 22 juni 2016

Åsa Lindhagen